

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Č.p. ÚstrEPS-3/2022

**KONCEPCIA
rozvoja duchovnej služby
v rezorte ministerstva obrany**

Bratislava 2022

Obsah

Predslov	3
1. Úvod	4
2. Duchovná služba a pastoračná starostlivosť v podmienkach rezortu obrany	5
2.1. Právne základy, obsahové zameranie DS	5
2.2. Organizácia a pôsobenie DS	8
3. Duchovná služba a pastoračná starostlivosť pri použití OS SR	11
3.1. Všeobecné zásady DS v nasadení	11
3.2. DS v čase mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, vojnového stavu a vojny	12
3.3. DS počas cvičení na území Slovenskej republiky a v zahraničí	13
4. Výzvy a ciele DS	13
5. Harmonogram realizácie hlavných úloh vyplývajúcich z Koncepcie rozvoja duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti	15
6. Záver	17
Prílohy:	19
Príloha č. 1:	19

Predslov

Vojenská duchovná služba má svoju hlbokú históriu. V nej sa naši predchodcovia, vojenský duchovní, snažili slúžiť vždy v prospech vojaka. Ten je pre nás najdôležitejší. Byť blízko pri ňom a poskytnúť mu dotyk viery, nádeje, lásky a blízkosti Božej.

Každá doba prináša nové výzvy a možnosti, preto sa aj vojenská duchovná služba neustále zdokonaľuje. Chce byť moderná, aktuálna, ale aj atraktívna. Duchovná služba by však v každom období mala byť sprevádzajúca, slúžiaca a svedčiaca.

V dejinných udalostiach mala vojenská duchovná služba rôzne obdobia, ktoré jej priali a vytvárali podmienky na zabezpečenie duchovnej starostlivosti vojakom, ale aj obdobia nepriaznivo ovplyvnené politickou diktatúrou, ktoré vytlačili, ba dokonca až pozastavili činnosť vojenských duchovných vo vojenskom prostredí. Takáto udalosť sa stala 23. mája 1950, keď námestník MNO generál J. Procházka predložil návrh, aby bola zrušená skupina vojenských duchovných. Vojenským duchovným odobrali vojenské kostoly, matriky, cintoríny, atď. Duchovná služba, ktorej tradícia na našom území siahala až do čias Rakúsko-Uhorska do cisársko-kráľovskej armády, bola pozastavená.

Pozitívne obdobie začala duchovná služba zažívať až o 44 rokov neskôr, pár rokov po páde komunistického režimu v Československu. V Armáde Slovenskej republiky prebiehal transformačný a reformný proces ovplyvnený najmä vnútropolitickým vývojom, zmeneným medzinárodným vojensko-politickým prostredím, ekonomickými možnosťami štátu a v neposlednom rade snahou o začlenenie Slovenska do západoeurópskych a atlantických vojenských a politických štruktúr.

V marci 1994 bola vypracovaná a 29. septembra 1994 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1014/1994 prijatá a schválená Koncepcia vzniku a zavedenia duchovnej a náboženskej služby v rezorte ministerstva obrany Slovenskej republiky. Implementáciou duchovnej služby do podmienok vojenského prostredia bol poverený za Evanjelickú cirkev augsburského vyznania na Slovensku doc. ThDr. Igor Kišš a za Konferenciu biskupov Slovenska Mgr. Ignác Juruš, ktorý sa stal prvým riaditeľom Úradu vojenských duchovných.

Úlohou vojenských duchovných bolo duchovnou službou a pastoračnou starostlivosťou zabezpečovať duchovné potreby vojakov, ich rodinných príslušníkov a zamestnancov rezortu, a tým prispieť k vytváraniu rovnovážneho stavu medzi náročnosťou plnených úloh a svedomím vojakov. Za týmto účelom bol v roku 1997 schválený vojenský odborný predpis DNS-1 – Duchovná a náboženská služba v rezorte Ministerstva obrany, ktorý slúžil ako základná norma pre veliteľov aj duchovných. Armáda Slovenskej republiky bola spolu s cirkvami spoločnosťou vnímaná ako naj dôveryhodnejšia inštitúcia, na čom mala v hojnej miere podiel aj vojenská duchovná služba.

Súčasťou reformného procesu bolo aj pretransformovanie Armády Slovenskej republiky na Ozbrojené sily Slovenskej republiky k 1. júlu 2002. Hlavnou úlohou novovzniknutých síl bolo a je zaručiť obranu a bezpečnosť štátu, plniť úlohy v zahraničí pri humanitárnej pomoci, vo vojenských a mierových pozorovateľských misiách. Duchovná služba sa tiež potrebovala reformovať a modernizovať, preto vznikla potreba vypracovať novú koncepciu, ktorá by reagovala na túto transformačnú zmenu. Nová koncepcia rozvoja duchovnej služby v Ozbrojených silách Slovenskej republiky uzrela svetlo sveta 25. novembra 2005 a ňou boli stanovené konkrétne podmienky, za ktorých vojenský duchovní budú zabezpečovať duchovnú službu a pastoračnú starostlivosť veriacim prostredníctvom dvoch na sebe nezávislých štruktúr. Sú to Ordinariát ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „Ordinariát“) a Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách Slovenskej republiky a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (ďalej len „Ústredie EPS“).

Vzhľadom na to, že perspektívy rozvoja a hlavné opatrenia na realizáciu úloh Koncepcie ako aj harmonogram realizácie hlavných úloh vyplývajúcich z Koncepcie bol splnený,

Koncepcia prekonalala horizont účelu svojho poslania. Na základe uvedenej skutočnosti bola v Rozpracovaní Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 – 2024 prijatá úloha č. 12.4., ktorá stanovila vypracovať Koncepciu rozvoja duchovnej služby v rezorte ministerstva obrany, ktorá bude pružne reagovať na požiadavky Ozbrojených síl Slovenskej republiky súčasného, moderného a progresívneho typu. Stane sa tak koncepciou tretej generácie.

1. Úvod

Slovenská republika je demokratický a právny štát s aktívnym členstvom v Európskej únii a v bezpečnostných štruktúrach Severoatlantickej aliancie. Má bohaté kultúrne a duchovné dedičstvo, ktoré ju zaväzuje, aby vo všetkých oblastiach vytvárala priaznivé podmienky aj pre slobodný náboženský prejav a život svojich obyvateľov, ktorí sa prevažne hlásia ku kresťanským duchovným hodnotám.

Viac ako 25-ročné pôsobenie duchovnej služby v podmienkach Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „OS SR“) poukazuje na skutočnosť, že je významným nástrojom a nevyhnutnou súčasťou starostlivosti o vojenský personál. Etablované cirkvi a náboženské spoločnosti v Slovenskej republike prejavujú trvalý záujem zabezpečiť a rozvíjať v spolupráci s OS SR *duchovnú službu a pastoračnú starostlivosť* (ďalej len „DS“) pre ľudí, ktorí sa k nim ako veriaci hlásia a ktorí v OS SR vykonávajú službu, ich rodinných príslušníkov nevynímajúc.

Vychádzajúc z požiadaviek a trendov použitia OS SR, ktoré je charakterizované širokou škálou konvenčných a nekonvenčných bezpečnostných výziev, ale aj vojenských, civilných, prírodných alebo pandemických hrozieb, má nová koncepcia rozvoja DS v podmienkach Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“) a OS SR za cieľ určiť jej smerovanie a rozvoj v časovom horizonte do roku 2035.

Výzvou je nastaviť podmienky DS tak, aby jej spoločným cieľom bola jednota úsilia pri dosahovaní cieľov MO SR a OS SR v prospech osobnostného rozvoja príslušníkov rezortu obrany a poskytnutia DS v súlade s poslaním vojenského duchovného ako vyslanca registrovanej cirkvi a náboženskej spoločnosti.

Dôležitým faktorom efektívneho pôsobenia a funkčnosti dvoch od seba nezávislých subjektov DS zabezpečenej Ordinariátom a Ústredím EPS je vzájomná spolupráca, cielená koordinácia duchovno-pastoračných aktivít (ďalej len „DPA“), vytváranie a vedenie k priaznivej atmosfére znášanlivosti a porozumenia medzi veriacimi v rozličnosti spektra ich vierovyznaní na všetkých úrovniach DS.

Nová koncepcia nadväzuje na doterajšie skúsenosti z pôsobenia DS, v skratke sumarizuje legislatívne podmienky, určuje a objasňuje ciele a úlohy DS, ktoré chce dosiahnuť, alebo sa k nim priblížiť. Jej ambíciou je vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie primeranej DS podľa reálnych potrieb a požiadaviek nielen mierového života, ale aby bola aplikovateľná v neustále sa meniacom prostredí použitia OS SR pri nasadení v domácom a medzinárodnom krízovom manažmente.

Efektivita pôsobenia DS v miestach pôsobenia OS SR doma i v zahraničí má byť umocnená koordinovanou a cielenou spoluprácou s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami v Slovenskej republike (ďalej len „RCNS“), s civilnými a cirkevnými subjektmi v SR a zahraničí, ako aj štátnymi, mimovládnyimi organizáciami a neziskovým sektorom.

2. Duchovná služba a pastoračná starostlivosť v podmienkach rezortu obrany

2.1 Právne základy, obsahové zameranie DS

2.1.1 K najdôležitejším ľudským slobodám aj v Slovenskej republike patrí zaručenie slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery. Zmyslom týchto slobôd je zvrchovanosť jednotlivca nad vlastným duchovným svetom. Len od individuálneho postoja a rozhodnutia závisí, či človek prijíma vieru, či praktikuje náboženské vyznanie, alebo je bez vyznania. Každý má právo verejne prejavovať svoje zmýšľanie a toto právo je možné obmedziť iba zákonom a len v rozsahu nevyhnutnom na ochranu verejného poriadku, zdravia, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Ľudia v Slovenskej republike sú si rovní bez ohľadu na náboženské vyznanie a ako občania sú v medziach zákona rovnoprávni. Svoje náboženstvo a vieru môžu prejavovať individuálne alebo spoločne s inými, v súkromí a verejne. Účasť na bohoslužbe, náboženskej výchove alebo cirkevných obradoch patrí medzi hlavné prejavy vonkajšieho správania sa ľudí s náboženským vyznaním.

2.1.2 Profesionálni vojaci majú právo na poskytnutie DS, spravidla príslušným vojenským duchovným vlastného vojenského útvaru. Prioritou je poskytnutie DS podľa vlastnej voľby, cirkevnej príslušnosti či náboženskej tradície. Postavenie, poslanie a úlohy duchovnej služby v prípade ozbrojeného konfliktu sú upravené v medzinárodných dohovoroch a zmluvách medzinárodného humanitného a vojnového práva. Duchovný personál tvoria vojenské a civilné osoby zaoberajúce sa výhradne duchovnou činnosťou a sú pridelené k OS SR.

2.1.3 Zoznam právnych predpisov aktuálne sa vzťahujúcich na DS v OS SR:

- a) Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 648/2002 Z. z.) (ďalej len „Zmluva 648/2002“);
- b) Zmluva medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami č. 250/2002 Z. z. (ďalej len „Zmluva 250/2002“);
- c) Dohoda medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o výkone pastoračnej služby ich veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky č. 270/2005 Z. z. (ďalej len „Dohoda“);
- d) Štatút Ordinariátu Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR (ďalej len „Štatút ORD“);
- e) Štatút Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách SR a ozbrojených zboroch SR (ďalej len „Štatút EPS“);
- f) Ústava Slovenskej republiky (obzvlášť čl. 24);
- g) Zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 281/2015 Z. z.“);
- h) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavenia cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon č. 308/1991“);
- i) Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- j) Kódex kánonického práva;
- k) Cirkevno-právne predpisy registrovaných cirkví a náboženských spoločností;

- l) Apoštolská konštitúcia pápeža Jána Pavla II. Spirituali militum curae (ďalej len „SMC“);
- m) Všeobecná deklarácia ľudských práv (čl. 18 a 19);
- n) Ženevské dohovory a dodatkové protokoly
 - o zlepšení osudu ranených a nemocných príslušníkov ozbrojených síl v poli zo dňa 12. augusta 1949,
 - o zlepšení osudu ranených, nemocných a stroskotancov ozbrojených síl na mori zo dňa 12. augusta 1949,
 - o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami zo dňa 12. augusta 1949,
 - o ochrane civilných osôb za vojny zo dňa 12. augusta 1949,
 - Dodatok '77 Ochrana civilného zdravotníckeho a duchovného personálu;
- o) Predpis DNS-1 – Duchovná a náboženská služba v rezorte Ministerstva obrany;
- p) Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 326/2001 Z. z.).

2.1.4 Na základe Apoštolskej konštitúcie „Spirituali militum curae“ z 21. apríla 1986, „Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ č. 326/2001 Z. z. a „Zmluvy 648/2002“, Svätá stolica zriadila v Slovenskej republike 20. januára 2003 Ordinariát Ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „Ordinariát“) pre poskytovanie DS veriacim Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike a Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku (ďalej len „katolíckym veriacim“) v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky a osobám zbaveným slobody rozhodnutím štátneho orgánu, ktorý bol kánonicky zriadený 1. marca 2003 Bulou Spiritalium progressionem.

Ordinariát je osobitnou inštitúciou v štruktúrach ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky, má kánonickú právnu subjektivitu a zároveň je aj právnickou osobou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky ako rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Ordinariát je hlavným koncepčným, normotvorným, metodickým a výkonným orgánom DS katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky. Koordinuje svoju činnosť s kompetentnými orgánmi Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Vnútné riadenie a činnosť Ordinariátu podľa kánonického práva sú upravené v Štatúte ORD.

2.1.5 Na základe rozkazu Ministra obrany SR č. 2/2006 zo 14. februára 2006 o opatreniach súvisiacich so zriadením a pôsobením štátnej rozpočtovej organizácie bola vydaná zriaďovacia listina č. p.: KaMO-69/2006 a s účinnosťou od 1. júla 2006 začalo svoju činnosť Ústredie EPS. Ústredie EPS je osobitou inštitúciou v štruktúrach ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR registrovanou podľa zákona č. 308/1991 Zb. ako právnická osoba s odvodenou právnou subjektivitou od cirkví zúčastnených na Dohode. Ústredie EPS je právnickou osobou – rozpočtovou organizáciou podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Ústredie EPS je odborným, riadiacim, metodickým, koncepčným a aj výkonným orgánom DS – ekumenickej pastoračnej služby. Riadi úrady ekumenickej pastoračnej služby v štruktúrach OS SR a OZ SR, koordinuje svoju činnosť s kompetentnými orgánmi Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky. Hlavná činnosť spočíva v poskytovaní pastoračnej starostlivosti veriacim registrovaných cirkví a náboženských spoločností zúčastnených na Dohode:

- Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku,

- Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku,
- Pravoslávna cirkev na Slovensku,
- Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť,
- Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike,
- Cirkev bratská v Slovenskej republike,
- Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie,
- Apoštolská cirkev na Slovensku,
- Ústredný zväz Židovských náboženských obcí v Slovenskej republike,
- Starokatolícka cirkev na Slovensku,
- Cirkev československá husitská na Slovensku.

Činnosť Ústredia EPS sa riadi Štatútom EPS vypracovaným generálnym duchovným OS a OZ SR (ďalej len „generálny duchovný“) a schváleným cirkvami zúčastnenými na Dohode. Pri vykonávaní Dohody zastupuje cirkvi zúčastnené na Dohode Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike (ďalej len „ERC“).

2.1.6 Povinnosťou a potrebou MO SR a OS SR je zabezpečovať aj rozvoj duchovného života profesionálnych vojakov, zamestnancov, ich rodinných príslušníkov ako jeden z predpokladov pre zabezpečenie pozitívneho a štandardného výkonu, konkrétnych špecifických činností, ale aj ich spokojnosti pri plnení úloh a služobných povinností.

2.1.7 Profesionálny vojak má právo na zabezpečenie primeranej duchovnej starostlivosti a na účasť na náboženských aktivitách, ak to nie je v rozpore s potrebami služobného úradu a výkonom štátnej služby.

2.1.8 Vojenský duchovní poskytujú DS v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a právnymi predpismi uvedenými v bode 2.1.3.

2.1.9 Činnosť a aktivity DS sú organizované s povolením veliteľa v služobnom čase, pokiaľ tomu nebráni plnenie služobných povinností alebo v mimopracovnom čase.

2.1.10 Profesionálni vojaci a zamestnanci sa na podujatiach náboženského charakteru uskutočňovaných vojenskými duchovnými zúčastňujú dobrovoľne. Neúčasť profesionálneho vojaka alebo zamestnanca na podujatiach náboženského charakteru nesmie byť dôvodom na vyvodenie záverov voči nemu.

2.1.11 Vojenský duchovní vypracúvajú plán duchovno-pastoračných aktivít, ktoré sa dajú plánovať v prospech profesionálnych vojakov a zamestnancov v mieste pôsobenia, podľa obsahového zamerania DS (2.1.12), reálnych požiadaviek a možností daného stupňa velenia a riadenia. Plán DPA spravidla na jeden rok činnosti, vrátane jeho vyhodnocovania, je dokumentáciou každého vojenského duchovného. Generálny vikár Ordinariátu OS SR (ďalej len „vikár ORD“) a riaditeľ Úradu ekumenickej pastoračnej služby OS SR (ďalej len „riaditeľ Úradu EPS“) koordinuje plánovanie a vyhodnocovanie DPA ako súčasť svojej riadiacej práce.

2.1.12 Duchovnú službu a pastoračnú starostlivosť (DS) v podmienkach MO SR a OS SR tvorí:

- a) pastoračná činnosť zahŕňajúca vykonávanie bohoslužieb, prípravu a vysluhovanie sviatostí, konanie pobožností, vyučovanie náboženstva, duchovné vedenie,
- b) individuálne spovedanie, individuálny duchovný rozhovor s duchovným, osobný pastoračný rozhovor,
- c) pastoračné poradenstvo, ktoré zahŕňa poradenskú činnosť aj pre nadriadeného veliteľa, jednotlivcov a skupiny v prípade osobných problémov alebo požiadaviek, poskytnutie duchovnej orientácie v otázkach svedomia, duchovnej služby pri strate životného optimizmu, pri strachu z ohrozenia zdravia a života pri plnení úloh, povzbudzovanie k plneniu požiadaviek vojenskej služby, poradenstvo smerujúce

k zvládaniu stresu, krízy alebo smútenia pri strate blízkej osoby, pozitívne formovanie kolektívu,

d) prehlbovanie morálneho, etického a vlasteneckého povedomia prednáškovou, publikačnou a poradenskou činnosťou,

e) aktívna spoluúčasť na vzdelávaní v oblasti religionistiky, etiky a morálky, čo zahŕňa prednáškovú činnosť na všetkých úrovniach MO SR a OS SR v kariérnych kurzoch a spoločensko-vedných seminároch,

f) sociálna, charitatívna a diakonická činnosť, ktorá zahŕňa starostlivosť o núdznych, ako aj pôsobenie smerom k dlhodobo a ťažko chorým profesionálnym vojakom, zamestnancom rezortu obrany, hospitalizovaným zvlášť vo vojenských nemocniciach a zdravotníckych zariadeniach, pomoc ich rodinným príslušníkom, pomoc bývalým profesionálnym vojakom a zamestnancom rezortu obrany, humanitárna pomoc najmä v miestach pôsobenia OS SR v medzinárodnom krízovom manažmente,

g) spoluúčasť na sociálnych programoch pre profesionálnych vojakov a ich rodiny, programoch pre profesionálnych vojakov vyslaných na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky,

h) organizovanie aktivít náboženského charakteru pre profesionálnych vojakov a zamestnancov rezortu obrany, ktoré zahŕňajú púte, pastoračné, evanjelizačné a misijné stretnutia, vykonávanie pietnych a spomienkových aktov – obradov, vojenské pochody a organizácia detských kresťanských táborov pobytovou formou v externom prostredí alebo stacionárnou dennou formou v útvaroch,

i) koncepcná a metodická činnosť v oblasti DS, ktorá zahŕňa tvorbu koncepcných materiálov, smerníc, nariadení, metodických usmernení, podkladov do interných normatívnych aktov, predpisov a návrhov právnych noriem,

j) organizovanie a zabezpečovanie odbornej prípravy duchovných, čo zahŕňa vykonávanie duchovných cvičení, odborných kurzov, zhromaždení, konferencií a celoživotného vzdelávania vojenských duchovných,

k) plánovanie, organizácia a realizácia medzinárodnej spolupráce so zahraničnými ozbrojenými silami v oblasti DS, čo zahŕňa účasť na zahraničných konferenciách, seminároch, výmenných pracovných návštevách, púťach, stretnutiach, cvičeniach,

l) poradenstvo riadiacim funkcionárom a veliteľom v oblasti religionistiky a prejavov náboženského života,

m) uskutočňovanie tlačovej misie poskytovaním náboženskej literatúry veriacim, podieľanie sa na vyrozumení pozostalých po zomrelých profesionálnych vojakoch a poskytovanie duchovnej útechy pozostalým,

n) spolupráca pri realizácii prevencie boja proti extrémizmu, alkoholizmu, toxikománii a drogovým závislostiam.

2.1.13 V spektre činností obsahového zamerania DS vojenský duchovný zabezpečuje komplexnú líniu starostlivosti o duchovný život profesionálneho vojaka. Vychádzajúc z poslania a učenia vysielajúcej RCNS, hlavné úsilie vojenských duchovných pri poskytovaní DS v mierovom živote upriamiť na duchovno, etiku, morálku a upevňovanie vzťahov v jednotkách, na pracoviskách rezortu obrany a budovanie spoločenstva cirkvi.

2.2 Organizácia a pôsobenie DS

2.2.1 Na každom stupni velenia je DS zabezpečovaná prostredníctvom vojenských duchovných a diakonov, ktorí sú hlavným výkonným prvkom a poskytovateľom DS.

2.2.2 DS riadi:

- a) Ordinariát na čele s ordinárom prostredníctvom Vikariátu Ordinariátu OS SR (ďalej len „Vikariát ORD“) – duchovných a diakonov Ordinariátu.
- b) Ústredie EPS na čele s generálnym duchovným prostredníctvom Úradu ekumenickej pastoračnej služby OS SR (ďalej len „Úrad EPS“) – duchovných a diakonov Ústredia EPS.
- c) Vikariát ORD na čele s vikárom ORD je priamym nadriadeným všetkých príslušníkov Vikariátu OS SR, odborne riadi DS v OS SR, za svoju činnosť v oblasti DS sa zodpovedá ordinárovi.
- d) Úrad EPS na čele s riaditeľom Úradu EPS je priamym nadriadeným všetkých príslušníkov Úradu EPS, odborne riadi DS v OS SR, za svoju činnosť v oblasti DS sa zodpovedá generálnemu duchovnému.

2.2.3 Ordinár a generálny duchovný sú rovnocenné a od seba nezávislé cirkevné authority.

2.2.4 Na všetkých stupňoch velenia a riadenia sú v tabuľkách mierových a vojnových počtov pre duchovných a diakonov (ďalej len „vojenský duchovný“) vytvorené systemizované miesta. Názvoslovie funkčných miest vojenských duchovných určuje služobný predpis, resp. katalóg funkcií profesionálnych vojakov. Názvy funkčných miest vojenských duchovných určujú garanti vojenskej odbornosti DS, ktorými sú generálny duchovný a vikár ORD. Z hľadiska hierarchie a miesta pôsobenia v OS SR sú vytvárané funkcie s názvom diakon, kaplán, starší kaplán, štábný kaplán, dekan, vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS. Názvy funkcií vojenských duchovných v štruktúre Ordinariátu a Ústredia EPS určuje ordinár a generálny duchovný.

2.2.5 Počty tabuľkových miest vojenských duchovných sa na jednotlivých stupňoch velenia a riadenia vytvárajú podľa požiadaviek MO SR a OS SR v rámci štrukturálnej unifikácie útvarov a zariadení OS SR a potrieb zabezpečenia DS. Funkčné miesta vojenských duchovných sú v tabuľkách mierových a vojnových počtov označené číslom špecializácie 985 pre vojenskú odbornosť S18 špecializácia vojenský duchovný Ordinariátu a číslom špecializácie 982 pre vojenskú odbornosť S18 vojenský duchovný vojenskej duchovnej ekumenickej pastoračnej služby. Tvorba nových tabuľkových miest vojenských duchovných sa v OS SR uskutočňuje podľa reálnych potrieb DS, o čom rozhoduje ordinár alebo generálny duchovný Ústredia EPS a čo dohodne s vedením MO SR.

2.2.6 Štruktúry Ordinariátu a Ústredia EPS na všetkých stupňoch velenia a riadenia sú súbežné, samostatné a vzájomne nezávislé. Ak nie je obsadená systemizovaná funkcia vojenského duchovného, plnenie úloh DS zabezpečí duchovný z nadriadeného stupňa podľa príslušnosti neobsadeného tabuľkového miesta.

2.2.7 Vojenský duchovní vykonávajú štátnu službu v služobnom pomere ako profesionálni vojaci OS SR v hodnostnom zbore dôstojníkov.

2.2.8 Na všetkých stupňoch velenia a riadenia v OS SR sú vojenský duchovní v služobnej podriadenosti veliteľa.

2.2.9 Vojenský duchovní vykonávajú svoju činnosť na základe opisu činnosti vyplývajúcej z funkcie, do ktorej sú ustanovení. Obsah opisu činností vojenského duchovného na všetkých stupňoch velenia a riadenia odsúhlasuje vikár ORD, resp. riaditeľ Úradu EPS po predchádzajúcej konzultácii s ordinárom, resp. generálnym duchovným. Obsah opisu činností vikára ORD odsúhlasuje ordinár. Obsah opisu činností riaditeľa Úradu EPS odsúhlasuje generálny duchovný.

2.2.10 Nosenie zbrane vojenskými duchovnými upravuje Štatút ORD a Štatút EPS.

2.2.11 Vojenský duchovní vykonávajú svoju činnosť v súlade s plánmi činnosti MO SR, OS SR, Ordinariátu a Ústredia EPS.

2.2.12 Priestory pre bohoslužobné a pastoračné účely v OS SR využívajú duchovní Ordinariátu aj Ústredia EPS spoločne.

2.2.13 Každý veliteľ je v súlade so zákonom č. 281/2015 Z. z. povinný vytvárať profesionálnym vojakom podmienky na duchovný život a vykonávanie náboženských aktivít v spolupráci s vojenskými duchovnými. Veliteľ nemôže prijímať rozhodnutia týkajúce sa foriem náboženského života alebo foriem duchovnej služby. Veliteľ je nápomocný pri zosúladení DPA s plánmi činnosti OS SR.

2.2.14 O forme a spôsobe liturgického slávania bohoslužieb môže rozhodnúť iba vojenský duchovný Ordinariátu alebo Ústredia EPS. V prípade, ak požiada profesionálny vojak alebo zamestnanec MO SR a OS SR o duchovnú službu podľa svojho vierovyznania, duchovný iného vierovyznania mu zabezpečí alebo sprostredkuje kontakt s duchovným príslušného vierovyznania profesionálneho vojaka alebo zamestnanca podľa príslušnosti k cirkvi uvedenej v bode 2.1.4. alebo 2.1.5., ak tomu nebránia časové, miestne alebo iné prekážky a okolnosti.

2.2.15 Za odbornú prípravu vojenských duchovných zodpovedá príslušná cirkevná autorita, za ich vševojskový výcvik a prípravu zodpovedá veliteľ.

2.2.16 Vojenský duchovní používajú výstroj, výzbroj, techniku a materiál podľa stanovených noriem platných v OS SR. Nároky na finančné zabezpečenie bežných prevádzkových nákladov, nákladov na logistické zabezpečenie plnenia úloh DS a nákladov súvisiacich s liturgickými a pastoračnými úlohami si vojenský duchovný uplatňuje v rámci procesu obranného plánovania a plánovania rozpočtových prostriedkov na príslušný rozpočtový rok. Normy základnej výbavy vojenského duchovného pre poskytovanie DS, ktorá zahŕňa liturgické odevy, liturgické predmety, materiál a vybavenie potrebné pre liturgiu v mierových a poľných podmienkach stanovuje osobitný predpis.

2.2.17 Ordinariát a Ústredie EPS ako rozpočtové organizácie môžu v rámci svojej pôsobnosti poskytovať finančné a materiálne prostriedky na výkon DS pre svojich duchovných v súlade s platnou legislatívou SR.

2.2.18 Členenie Vikariátu ORD a Úradu EPS v OS SR

Plnoprávnym zástupcom ordinára v oblasti riadenia DS v OS SR pre katolíckych veriacich podľa ustanovení kánonického práva je vikár ORD. Kompetencie vikára ORD vyplývajú z kánonického práva a Štatútu ORD.

Vikariát ORD je súčasťou štruktúry Generálneho štábu OS SR ako samostatný úrad pre priame odborné riadenie DS v OS SR. Koordinuje svoju činnosť s kompetentnými orgánmi Generálneho štábu OS SR a je aj výkonným orgánom DS katolíckym veriacim v OS SR.

Úrad EPS je súčasťou štruktúry Generálneho štábu OS SR ako samostatný úrad pre priame odborné riadenie DS v OS SR. Koordinuje svoju činnosť s kompetentnými orgánmi Generálneho štábu OS SR a je aj výkonným orgánom DS pre veriacich v OS SR v zmysle Dohody.

Dekanáty sú súčasťou štruktúry veliteľstiev síl OS SR, ÚVN v Ružomberku a Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika. Z vojenských duchovných Ordinariátu a Ústredia EPS do funkcie dekanov ustanovuje ordinár a generálny duchovný.

Na operačných stupňoch OS SR v brigádach OS SR sú na systemizované miesta ustanovovaní vojenský duchovní Ordinariátu a Ústredia EPS do funkcií štábnych kaplánov.

Na taktických stupňoch OS SR do úrovne samostatného práporu a na úrovni pluku a im na roveň postavených útvaroch a zariadeniach OS SR sú na systemizované miesta ustanovovaní vojenský duchovní Ordinariátu a Ústredia EPS do funkcií kaplánov a starších kaplánov.

Vojenský duchovný Ordinariátu a Ústredia EPS na vyššom stupni riadenia popri zabezpečovaní plnenia úloh DS odborne riadi vojenských duchovných Ordinariátu a Ústredia EPS na nižších stupňoch riadenia v rámci podriadených súčastí. V prípade potreby zabezpečuje ich zastupovanie po odbornej stránke a podľa ustanovení kánonického práva, resp. podľa vnútorných cirkevných predpisov RCNS zúčastnených na Dohode.

Vojenským duchovným Ordinariátu a Ústredia EPS je určená aj teritoriálna pôsobnosť. Ordinár a generálny duchovný stanoví svojím rozhodnutím hranicu teritória s konkrétnymi súčastami OS SR, ktoré bude mať vojenský duchovný Ordinariátu a Ústredia EPS v komplexnej starostlivosti.

3. Duchovná služba a pastoračná starostlivosť pri použití OS SR

3.1 Všeobecné zásady DS v nasadení

3.1.1 OS SR používajú zvyčajne päť jasne definovaných fáz vykonania operácie, ktorými sú príprava, nasadenie, udržiavanie, stiahnutie a obnova bojaskapnosti. Každá z uvedených fáz má svoje špecifiká a definuje konkrétne požiadavky aj na spôsob realizácie DS. Cieľom DS je napláňovať v jednotlivých fázach na seba logicky nadväzujúce kroky plánu operácie aj za oblasť DS na podporu spracovania koherentného plánu veliteľa.

3.1.2 Vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS zohrávajú kľúčovú úlohu pri posudzovaní použitia DS v prospech vykonania operácie ako garanti zachovania noriem a legislatívy DS. Opatrenia DS zapracovávajú do strategickej plánovacej smernice a strategického plánu v súčinnosti s ordinárom a generálnym duchovným. Zodpovedajú za koncept DS v operácii, ktorý predkladajú na schválenie ordinárovi aj generálnemu duchovnému, a za zabezpečenie pretransformovania schválených opatrení DS do operačného plánu.

3.1.3 Pre zabezpečenie DS v bojovej operácii/operáciách vysokej intenzity je DS zabezpečovaná prioritne vojenskými duchovnými práporov, plukov a brigád. V rámci unifikácie DS každý prápor a pluk v zostave brigády zabezpečuje jeden vojenský duchovný v pomernom zastúpení podľa bodu 2.2.5., vo velení brigády zabezpečujú DS jeden vojenský duchovný Ordinariátu a jeden vojenský duchovný Ústredia EPS. Účelové zoskupenia (ďalej len „ÚZ“) o sile práporu a pluku zabezpečuje jeden vojenský duchovný, ÚZ o sile brigády minimálne štyria vojenský duchovní.

3.1.4 V ostatných operáciách, vrátane zabezpečenia DS v zahraničných operáciách/misiách, sa zabezpečenie vojenskými duchovnými koncipuje a uskutočňuje takto:

- a) v každom ÚZ alebo jednotke, prípadne samostatne dislokovanom ÚZ alebo jednotke s počtom vojenského personálu od 90 do 399 zabezpečuje DS jeden vojenský duchovný,
- b) v každom ÚZ alebo jednotke, prípadne samostatne dislokovanom ÚZ alebo jednotke s počtom vojenského personálu od 400 do 799 zabezpečujú DS dvaja vojenský duchovní,

- c) v každom ÚZ alebo jednotke, prípadne samostatne dislokovanom ÚZ alebo jednotke s počtom vojenského personálu od 800 do 1199 zabezpečujú DS traja vojenský duchovní,
- d) v každom ÚZ alebo jednotke, prípadne samostatne dislokovanom ÚZ alebo jednotke s počtom vojenského personálu od 1200 sa ďalší vojenský duchovní pre zabezpečenie DS určujú podľa vnútorného členenia ÚZ alebo jednotky a ďalších okolností,
- e) v každom ÚZ alebo jednotke, prípadne samostatne dislokovanom ÚZ alebo jednotke s počtom vojenského personálu do 89 zabezpečuje DS vojenský duchovní iba v prípade, keď si to vyžadujú zvláštne okolnosti, prípadne podľa dohody,
- f) v prípade vysielania zdravotníckych a evakuačných tímov sa o zabezpečení DS vojenským duchovným rozhoduje podľa reálnych podmienok v závislosti od charakteru a povahy operácie.

3.1.5 Vyslanie vojenského duchovného Ordinariátu alebo Ústredia EPS na plnenie úloh mimo územia SR sa uskutočňuje na základe pomerného zastúpenia vojenských duchovných v OS SR, a to v rotačnom pomere 6:1 v polročných cykloch v prospech Ordinariátu, ak cirkevné authority neustanovia inak. Zoznam určených vojenských duchovných na plnenie úloh mimo územia SR podľa uvedeného pomeru každoročne v rámci plánovacieho procesu v OS SR vypracujú, dohodnú a predložia vikár ORD s riaditeľom Úradu EPS po schválení ordinárom a generálnym duchovným náčelníkovi generálneho štábu OS SR.

3.1.6 Vyslanie vojenského duchovného na plnenie úloh mimo územia SR v operáciách má za cieľ zabezpečiť DS príslušníkom nasadenej jednotky, príslušníkom aliančných síl alebo pre iné oprávnené osoby v závislosti od charakteru a podmienok v priestore operácie.

3.2 DS v čase mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, vojnového stavu a vojny

3.2.1 DS v čase mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, vojnového stavu a vojny je zameraná na zaistenie a poskytovanie foriem DS v rozsahu okolností a potrieb OS SR, bezpečnostnej situácie a spracovaných postupov DS na konkrétnu situáciu, ktoré v štruktúre velenia a riadenia OS SR navrhuje veliteľovi vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS v súčinnosti s ordinárom a generálnym duchovným.

3.2.2 Zabezpečením DS v čase mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, vojnového stavu a vojny sa rozumie predovšetkým duchovná a morálna podpora nasadených príslušníkov OS SR organizovaná podľa podmienok a opatrení konkrétnej situácie, vždy v súčinnosti s veliteľom, vikárom ORD a riaditeľom Úradu EPS, ktorí zabezpečujú informačný tok a navrhujú opatrenia ordinárovi a generálnemu duchovnému.

3.2.3 V čase vedenia bojovej činnosti plní vojenský duchovný úlohy DS ako podporný prvok v súčinnosti so zdravotnou službou. Pri prerušení bojovej činnosti duchovný poskytuje DS raneným, chorým a umierajúcim. V prípade potreby môže v spolupráci so zdravotníckym personálom poskytovať raneným prvú pomoc a napomáhať pri evakuácii. Duchovnú útechu poskytuje vojenský duchovný aj raneným a umierajúcim vojakom protivníka.

3.2.4 Vojenský duchovný v prípade mimoriadnej situácie, výnimočného stavu, núdzového stavu, vojnového stavu a vojny nesmú vykonávať priamu bojovú činnosť. V prípade zajatia v zmysle

medzinárodných zmlúv môžu naďalej vykonávať svoju funkciu v prospech vojnových zajatcov pod dohľadom jej príslušných služieb danej armády.

3.3 DS počas cvičení na území Slovenskej republiky a v zahraničí

3.3.1 DS počas vojenského výcviku a cvičení na území Slovenskej republiky organizuje vojenský duchovný v súlade s potrebami cvičiacich jednotiek a konkrétnej situácie. Organizácia DS počas cvičení sa zapracováva do plánov vykonania cvičení. Vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS zodpovedajú za primeranú DS počas cvičení s účasťou viac ako 1000 profesionálnych vojakov a počas cvičení s účasťou medzinárodných jednotiek. O zabezpečení DS pre cvičiace jednotky informuje vopred ordinára a generálneho duchovného.

3.3.2 Prioritou je, aby cvičiace jednotky vojenských útvarov boli zabezpečené vojenským duchovným cvičiaceho útvaru, s využitím výstroja, materiálu a techniky pre zabezpečenie DS cvičiacej jednotky alebo útvaru. V prípade cvičení zmiešaných jednotiek alebo neobsadeného miesta vojenského duchovného sa DS zabezpečuje prostredníctvom nadriadeného stupňa.

3.3.3 Vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS zodpovedajú za normotvorbu a zabezpečenie materiálneho vybavenia pre DS v poli pre taktickú a operačnú úroveň velenia a riadenia. Ordinár a generálny duchovný zodpovedajú za normotvorbu a zabezpečenie materiálneho vybavenia pre DS v poli pre strategickú úroveň velenia a riadenia.

4. Výzvy a ciele DS

4.1 Prvoradým cieľom je zachovanie a plnohodnotná rozsiahla implementácia tejto koncepcie do každej oblasti MO SR, OS SR na všetkých úrovniach.

4.2 Na skvalitnenie a monitoring výkonu činnosti zaviesť plánovaco-vyhodnocovací systém DS, ktorý má byť odborným nástrojom pre riadenie činnosti vojenských duchovných, ale aj merateľným ukazovateľom, ktorým činnosť možno monitorovať a riadiť. Pre jednotnosť používaných termínov v plánovaco-vyhodnocovacom procese DS zaviesť pojem duchovno-pastoračné aktivity (ďalej len „DPA“), ktoré budú bližšie špecifikovať obsahové zameranie duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti ako základnej úlohy vojenských duchovných. DPA plánovať a vyhodnocovať v súlade s plánovacím procesom MO SR, OS SR. Metódy plánovacieho a vyhodnocovacieho systému DS upresnia Metodiky alebo smernice Ordinariátu a Ústredia EPS.

4.3 Na pomoc a podporu plnenia úloh pri nasadení OS SR v domácom krízovom manažmente koordinovať spoluprácu s RCNS a ich regionálnymi civilnými duchovnými.

4.4 Rozvinúť väčšiu spoluprácu s predstaviteľmi RCNS a vysokými školami pre prípravu vojenských duchovných, spoločne vytvárať teoretický, ale aj praktický rámec pre odborný rast vojenských duchovných, ako aj upevnenie a zveladenie morálnych a etických hodnôt príslušníkov MO SR, OS SR.

4.5 Zapojiť vojenských duchovných do kariérneho vzdelávania a výcviku profesionálnych vojakov na všetkých úrovniach štruktúry OS SR s témami a cieľom predstavenia DS, etického formovania, prehlbovania morálnych kvalít a poskytnutia vzdelania v oblasti religionistiky.

Vojenských duchovných využívať aj pri edukácii veliteľov najmä nižších stupňov, ako pracovať s podriadenými. Popri zachovaní hlavnej línie činnosti vojenských duchovných v zmysle vnútorných predpisov RCNS klásť dôraz aj na rodinný život, spolupatričnosť, kolegiálnosť, profesionalitu, zodpovednosť v konaní a prístupe k povinnostiam.

4.6 Vo väčšej miere zapojiť vojenských duchovných do vzdelávania sa v oblasti praktickej aplikácie DS v špecifických podmienkach zvládania akútneho problému spojeného so zranením či smrťou, resp. riešenia krízovej intervencie aj v praxi pri ich vysielaní do nemocníc, pri dopravných nehodách či mimoriadnych udalostiach. Na udržiavanie odborných spôsobilostí vojenských duchovných môžu byť využívané vzdelávacie kurzy, konferencie, semináre a projekty odbornej prípravy vojenských duchovných podľa potrieb RCNS. Za udržiavanie odborných spôsobilostí vojenských duchovných zodpovedá vikár ORD a riaditeľ Úradu EPS, vždy po konzultácii a schválení ordinárom a generálnym duchovným.

4.7 Okrem organizovania podujatí s duchovno-náboženským obsahom aktívne sa podieľať aj na podujatiach zameraných na posilnenie etických hodnôt, vlastenectva a boja proti extrémizmu, intolerancii, xenofóbii a rasizmu. Pre etické formovanie vojenského a civilného personálu sa vo väčšej miere angažovať na vzdelávacom procese s dôrazom na profesionalitu a zodpovednosť v konaní, prístupe k povinnostiam, správanie sa v krízových a hraničných situáciách. K tomu pripravovať a realizovať prednášky, semináre, konferencie alebo tiež krátkodobé kurzy.

4.8 V kontexte aktuálne platnej legislatívy a normotvorby OS SR za cieľom určenia podmienok a zásad pre výkon DS v čase mieru a v spektre škály konvenčných a nekonvenčných bezpečnostných výziev, ale aj vojenských, civilných, prírodných hrozieb, spracovať a vydať dokument „Spoločná vojenská doktrína Duchovná služba a pastoračná starostlivosť“ a následne nový predpis „Duchovná služba a pastoračná starostlivosť v Ozbrojených silách Slovenskej republiky“.

4.9 Pre inovatívne riešenie DS v prospech profesionálnych vojakov a ich rodín vytvárať podmienky a kreovať konkrétne programy a projekty. Tieto mechanizmy majú prinášať benefity pre osobnostný rozvoj, budovanie tímovosti, spolupatričnosti, ale aj prípravy na zvládanie stresových situácií, ochranu rodinných vzťahov. Programy zriaďovať najmä pri samostatných právnických osobách Ordinariát a Ústredie EPS. Podporné aktivity a služby profesionálnym vojakom a ich rodinám, ktoré im pomôžu preklenúť nepriaznivé sociálne a stresové situácie vyplývajúce z priebehu ich vojenskej kariéry profesionalizovať a centralizovať.

4.10 V rámci pomoci a podpory rodín profesionálnych vojakov plánovať a organizovať pre deti príslušníkov rezortu obrany počas prázdnin denné stacionárne tábory s duchovným zameraním s využitím útvarových priestorov, vybavenia a personálu, resp. pobytové tábory v externých rezortných alebo iných vhodných zariadeniach.

4.11 Za účelom posilnenia schopnosti OS SR zabezpečiť rýchle a koordinované poskytovanie DS sa počíta s personálnym posilnením duchovnej služby tak, aby každý samostatný vojenský útvar mal vytvorené systémové miesto vojenského duchovného. S navýšením počtu vojenských duchovných v útvaroch, kde doteraz DS nebola etablovaná a implementovaná, treba počítať s vyčlenením priestorov a materiálno-technickým vybavením pastoračných a bohoslužobných miestností.

4.12 V sociálnej, charitatívnej a diakonickej činnosti sa orientovať na pomoc rodinám a deťom vojakov pôsobiacich v zahraničných misiách, sirotám príslušníkov OS SR, dlhodobo ťažko chorým aj bývalým príslušníkom OS SR, a humanitárnu pomoc najmä v miestach pôsobenia OS SR v medzinárodnom krízovom manažmente.

4.13 S cieľom zvyšovať mieru a intenzitu spolupráce v oblasti DS, prehlbovania vzťahov, umožnenia konverzácie a riešenia pomoci v krízových alebo hraničných situáciách postupovať s dobou a budovať komunikačnú identitu DS, a to zavedením platformy sociálnych médií, ktoré posilnia a rozvinú funkciu web stránok DS. Postupné implementovanie sociálnych sietí, médií má byť prostriedkom a príležitosťou aj pre prezentáciu a vzdelávanie publika, evanjelizáciu a misiu. Média by mali budovať vzťahy, iné by mali slúžiť ako interný prostriedok na organizáciu, do ktorej sa môžu zapájať jednotlivci aj komunity geograficky či inak izolované. Každú platformu budovať tak, aby zároveň umožňovala rozvoj spôsobilostí vojenských duchovných.

4.14 Odporúča sa implementácia dokumentu „Guidelines for Military Chaplains Co-operation in a Multinational Environment“ (Smernica pre spoluprácu vojenských duchovných v multinárodnom prostredí) uvedeného v prílohe č. 1. Smernica bola prerokovaná a odporúčaná hlavnými predstaviteľmi duchovných služieb počas medzinárodnej konferencie "International Chiefs of Chaplains Conference 2020 v Berlíne.

5. Harmonogram realizácie hlavných úloh vyplývajúcich z Koncepcie rozvoja duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti

P.č.	Úloha	Termín	Zabezpečí	Súčinnosť
1.	Implementovať Koncepciu DS do doktrín, predpisov, smerníc, plánovacích dokumentov, vrátane rezortnej legislatívy na všetkých úrovniach MO SR a OS SR.	Priebežne	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	Organizačné zložky MO SR; NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
2.	Zaviesť jednotný plánovaco-vyhodnocovací systém DS v podmienkach OS SR v súlade s bodom 4.2.	Do 31. 12. 2022	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
3.	Naplánovať a zabezpečiť zapojenie vojenských duchovných do kariérneho vzdelávania a výcviku profesionálnych vojakov na všetkých úrovniach štruktúry OS SR a v AOS v súlade s bodom 4.5 a 4.7 Koncepcie DS. K tomu spracovať a vydať súbor prednášok, seminárov, cvičení a krátkodobých kurzov DS pre všetky kategórie profesionálnych vojakov.	Od 1. 1. 2024 Do 30. 9. 2023	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	Rektor AOS; NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
4.	Spracovať a vydať dokument „Spoločná vojenská doktrína Duchovná služba	Do 31. 12. 2022	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár,

	a pastoračná starostlivosť“ v súlade s bodom 4.8 Koncepcie DS.			Generálny duchovný
5.	Spracovať a vydať nový predpis „Duchovná služba a pastoračná starostlivosť v Ozbrojených silách Slovenskej republiky“ v súlade s Koncepciou DS.	Do 30. 06. 2023	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
6.	Spracovať analýzu, rozpracovať, zriadiť naplánovať a zabezpečiť konkrétne programy, projekty DS, podporné aktivity a služby v prospech profesionálnych vojakov a ich rodín v súlade s Koncepciou DS.	Do 30. 06. 2022	Ordinár, Generálny duchovný	Organizačné zložky MO SR, NGŠ OS SR, RCNS, Neziskový sektor
7.	Zabezpečiť unifikáciu personálneho obsadenia vojenských duchovných DS na taktickom, operačnom a strategickom stupni v OS SR v súlade s Koncepciou DS.	Do 31. 12. 2024	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
8.	Zaviest' platformu sociálnych médií, ktoré posilnia a rozvinú funkciu web stránok DS v súlade s bodom 4.13 Koncepcie DS.	Do 31. 12. 2025	Ordinár, Generálny duchovný	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS
9.	Zabezpečiť odbornú prípravu vojenských duchovných v súlade s bodom 4.6 Koncepcie DS.	Priebežne	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	Rektor AOS, NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
10.	Spracovať zoznam určených vojenských duchovných na plnenie úloh mimo územia SR podľa bodu 3.1.5 Koncepcie DS.	Každoročne do 30. 9.	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
11.	Zjednotiť obsah opisu činností vojenského duchovného na všetkých stupňoch velenia a riadenia v OS SR podľa bodu 2.1.12 Koncepcie DS.	Do 30. 06. 2022	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
12.	Zaviest' a zabezpečiť normy základnej výbavy vojenského duchovného pre poskytovanie DS v mierových a poľných podmienkach.	Do 31. 12. 2025	Vikár ORD, Riaditeľ Úradu EPS	Organizačné zložky MO SR, NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
13.	Vypracovať zámer a štúdiu uskutočniteľnosti vybudovania spoločného multifunkčného pastoračného centra OS SR v CV Lešť s vojenským kostolom pre naplnenie Koncepcie DS.	Do 30. 06. 2023	Generálny duchovný; Riaditeľ CV Lešť	Organizačné zložky MO SR, NGŠ OS SR, Ordinár, GT SÚMO;
14.	Plánovanie zdrojov na investičnú výstavbu spoločného multifunkčného pastoračného	V zmysle harmonogramu pre	Riaditeľ CV Lešť, GT SÚMO	Organizačné zložky MO SR,

	centra OS SR v CV Lešť s vojenským kostolom.	programovanie na roky 2024 až 2029 vydaného v pôsobnosti SEOP		NGŠ OS SR, Ordinár, Generálny duchovný
15.	Spracovanie projektovej dokumentácie pre plánovanie zdrojov investičnej výstavby spoločného multifunkčného pastoračného centra OS SR v CV Lešť s vojenským kostolom podľa zámeru a štúdie uskutočniteľnosti.	Do 30. 09. 2025	Riaditeľ CV Lešť	Organizačné zložky MO SR, GT SÚMO; NGŠ OS SR, Ordinár; Generálny duchovný
16.	Predloženie podkladov navrhovanej investičnej výstavby spoločného multifunkčného pastoračného centra OS SR Ministerstvu financií SR na ekonomické hodnotenie. Obsah podkladov – minimálne detailný rozpočet projektu a dokumenty preukazujúce súlad projektu so sektorovou stratégiou, resp. súlad s priorizovaným investičným plánom a harmonogramom.	Do 31. 12. 2025	Riaditeľ CV Lešť	Organizačné zložky MO SR, GT SÚMO; NGŠ OS SR, Ordinár; Generálny duchovný
17.	Verejné obstarávanie zabezpečenia investičnej výstavby spoločného multifunkčného pastoračného centra OS SR v CV Lešť s vojenským kostolom.	Do 31. 12. 2026	Riaditeľ CV Lešť	Organizačné zložky MO SR, NGŠ OS SR, Riaditeľ CV Lešť, Ordinár, Generálny duchovný
18.	Investičná výstavba spoločného multifunkčného pastoračného centra OS SR v CV Lešť s vojenským kostolom.	Do 31. 12. 2029	Riaditeľ CV Lešť	MO SR, NGŠ OS SR, Riaditeľ CV Lešť, Ordinár, Generálny duchovný

6. Záver

Nová koncepcia rozvoja DS vytvorí podmienky pre to, aby DS bola modernou, jednoduchou a aktuálnou, čo sa týka jej organizácie a zabezpečenia. Hoci úlohy vojenských duchovných sú čoraz náročnejšie, duchovná služba chce ostať službou. Službou slúžiacou, sprevádzajúcou a svedčiacou, vychádzajúc pritom predovšetkým z biblickým právd. Službou, ktorá je pripravená reagovať na zranenia vnútra človeka. Človeka ako jednotlivca alebo skupiny. Chce byť službou prevencie. Prevencie pred rozvratom morálnych hodnôt

v spoločnosti, ktorá je čoraz viac sofistikovanejšia, odvolávajú sa na slobodu človeka a demokratický systém.

Koncepcia rešpektuje doterajšie výsledky praxe a skúseností, vytvára podmienky na to, aby DS dokázala primerane, v pravý čas a na správnom mieste reagovať na potreby personálu, ktorý vykonáva štátnu službu alebo v nej pracuje, najmä príslušníkov rezortu obrany, tiež ich rodín a rodinných príslušníkov, veteránov a výsluhových dôchodcov.

Realizácia koncepcie DS vyžaduje existenciu stabilných organizačných štruktúr a personálnu skladbu DS, rozvoj v oblasti unifikácie jednotiek OS SR, jednotný prístup v poskytovaní DS dvoch nezávislých štruktúr Ordinariátu a Ústredia EPS v celom spektre činností, kvalitný a systematicky pripravovaný personál duchovnej služby a v neposlednom rade aj potrebné finančné krytie.

Ako predkladatelia máme nádej, že koncepcia bude mať svoj nielen informatívny charakter, ale bude obidvoma subjektami prezentovaná a odporučená na implementáciu na všetky úrovne MO SR a OS SR tak, ako ju predkladáme. Dúfame, že prinesie ovocie viery v tom, že aj vojak bude zvládať svoju službu a svoj súkromný život ako kresťan podľa zásad Evanjelia. Veríme, že DS bude vôňou Pána Ježiša Krista nielen pre veriacich kresťanov, ale pre všetkých, ktorí majú o ňu záujem a ktorí otvoria svoje srdce pre jej pôsobenie. Nová koncepcia má slúžiť nielen slovom, ale viesť k praktickej službe, bude teda nielen zvestovať a kázať, ale bude osobným sprostredkovaním stretnutia s Ježišom Kristom všetkým jej adresátom.

Prílohy:

Príloha č. 1:

Guidelines for Military Chaplains Co-operation in a Multinational Environment (Chaplains Co-operation Guidelines)

Purpose: These guidelines emphasize the principles of chaplaincy on an international level and enhance the importance and practice of international cooperation of chaplaincies in a multinational environment.

Preamble: Freedom of religion and to manifest its unhindered practice is a human right. Therefore, the religious tradition of each person has to be respected and protected.

A. Religious Ministry in Principle

1. Personal care – including religious ministry – is a national responsibility. Organization of military chaplaincy depends on national regulations.
2. Even in multinational force operations, military chaplaincy is executed under each nation's responsibility.
3. Each nation's regulations (see #2) take priority in all matters to include:
 - a. length of tour,
 - b. relation to the responsible commanding officers,
 - c. status of the chaplain (militarily and ecclesiastically),
 - d. field of responsibility (militarily and ecclesiastically),
 - e. ecumenical, multi-religious and humanistic co-operation,
 - f. religious support provided (e.g. pastoral care, ministry of presence, liturgy, life celebrations, meditations, ethical lectures).

B. Chaplains Co-ordination and Co-operation

4. Each nation's regulations will govern the co-operation between the respective chaplaincies. To ease the co-operation, the differences between participating nations should be identified and respected.
5. Therefore, having a position and the functioning of a co-ordinating chaplain could be helpful for military multinational operations and exercises.

C. Structure of Co-ordination

6. If required, a co-ordinating chaplain should be established to the coalition force as a member of the staff.
 - a. Pragmatically, this could be a chaplain of the nation of the senior commander in theater.
 - b. For exercises, it might be best for the co-ordinating chaplain to come from the nation where the exercise takes place.
7. The coordinating main tasks include:
 - a. to provide a comprehensive ministry co-ordination by:
 1. collecting necessary information from participating chaplains, particularly with respect to the issues laid down in #3 above,
 2. initiating meetings of chaplains in the area of responsibility,
 3. collecting issues concerning Chaplaincy in Operations Plans and Orders,

4. being a point of contact for information about possibilities of religious support in the area of responsibility; including where appropriate, chaplains working across national boundaries,

- b. to advise the commander of the coalition force and the staff concerning the religious care for all personnel;
- c. to advise on matters relating to morals, morale and ethics as they pertain to the command;
- d. to take part in the coalition staff meetings, where appropriate;
- e. to coordinate and conduct chaplain activities (debriefings, memorial services, reintegration briefings, etc.) in case of significant incidents (mass casualties, suicides, etc.);
- f. to help coordinate religious services to units without a chaplain, if requested.

8. Topics of chaplains' co-ordination meetings could be:

- a. sharing information (staff $\diamond$ units and vice versa),
- b. taking care of each other,
- c. sharing experiences,
- d. preparing services of common interest,
- e. co-ordinating religious specific services, etc.

9. The position of a co-ordinating chaplain does not replace or influence the national chain of command of each participating chaplain.

D. Competencies for Chaplains Co-operation

10. Bearing in mind that chaplains have to take into account national requirements and structures, a co-operating attitude is needed.

11. A co-operating attitude in a multinational force operation/exercise requires:

- a. respect for national traditions and policies,
- b. awareness and honoring of denominational differences,
- c. willingness to participate in a consultation process,
- d. commitment to reach consensus if possible,
- e. preparedness to offer mutual support.

Slovenské znenie:

Smernica pre spoluprácu vojenských duchovných v mnohonárodnom prostredí (Smernica pre spoluprácu duchovných)

Účel: Táto smernica zdôrazňuje princípy fungovania vojenskej duchovnej služby na medzinárodnej úrovni a posilňuje význam a prax medzinárodnej spolupráce duchovných v mnohonárodnom prostredí.

Preambula: Sloboda vierovyznania a jeho neobmedzené praktizovanie je ľudským právom. Preto táto náboženská tradícia u každého jednotlivca musí byť rešpektovaná a chránená.

A. Podstata náboženskej služby

- 1. Osobná starostlivosť – vrátane náboženskej služby – je národnou zodpovednosťou. Organizácia vojenskej duchovnej služby závisí od vnútroštátnych predpisov.

2. Aj v operáciách mnohonárodných síl je výkon služby vojenského duchovného v rámci zodpovednosti každého národa.
3. Predpisy každého štátu (pozri bod 2) majú prednosť vo všetkých záležitostiach, vrátane:

- a. dĺžky trvania služby,
- b. vzťahu k zodpovedným veliteľom,
- c. postavenia vojenského duchovného (vojensky a cirkevne),
- d. oblasti zodpovednosti (vojensky a cirkevne),
- e. ekumenickej, multináboženskej a humanistickej spolupráce,
- f. poskytovanej náboženskej podpory (napr. pastoračná starostlivosť, služba prítomnosti, liturgia, životné oslavy, meditácie, etické prednášky).

B. Koordinácia a spolupráca vojenských duchovných

4. Spolupráca medzi jednotlivými vojenskými duchovnými sa bude riadiť predpismi každého štátu. Na uľahčenie spolupráce by sa mali identifikovať a rešpektovať rozdiely medzi zúčastnenými národmi.

5. Pre vojenské mnohonárodné operácie a cvičenia je vhodné a nápomocné vytvorenie funkcie koordinačného vojenského duchovného.

C. Štruktúra koordinácie

6. V prípade potreby by mal byť zriadený koordinačný vojenský duchovný ako člen štábu veliteľstva koalície jednotky:

- a. z pragmatického hľadiska by to mohol byť vojenský duchovný národa mnohonárodnostnej operácie,
- b. pri cvičeniach by bolo najvhodnejšie, keby koordinujúci vojenský duchovný pochádzal z krajiny, kde sa cvičenie koná.

7. Medzi hlavné koordinačné úlohy patria:

- a. poskytovať komplexnú koordináciu duchovnej služby prostredníctvom:
 - zhromažďovania potrebných informácií od zúčastnených vojenských duchovných, najmä pokiaľ ide o otázky uvedené v bode 3,
 - iniciovania stretnutí vojenských duchovných v priestore zodpovednosti,
 - zhromažďovania informácií a záležitostí týkajúcich sa duchovnej služby v operačných plánoch a rozkazoch,
 - prevzatie úlohy kontaktného miesta pre informácie o možnostiach poskytovania duchovnej služby v priestore zodpovednosti; v prípade potreby aj pre vojenských duchovných pôsobiacich za hranicami štátu,
- b. poskytovať poradenstvo veliteľovi koalíčných síl a štábu v oblasti náboženskej starostlivosti o personál,
- c. radiť v otázkach morálky, mravnosti a etiky, ktoré sa týkajú velenia,
- d. v prípade potreby sa zúčastňovať na zasadnutiach koalície štábu,
- e. koordinovať a vykonávať duchovnú službu (debríngy, smútočné obrady, reintegračné bríngy, atď.) v prípade význačných incidentov (hromadné nešťastia, samovraždy, atď.),
- f. pomáhať pri koordinácii poskytovania duchovnej služby jednotkám bez vojenského duchovného, ak o to požiadajú.

8. Témami koordinačných stretnutí vojenských duchovných by mohli byť:

- a. zdieľanie informácií (štáb → jednotky a naopak),
- b. vzájomná starostlivosť,

- c. výmena skúseností,
- d. príprava služieb spoločného záujmu,
- e. koordinácia špecifických náboženských služieb, atď.

9. Pozícia koordinujúceho vojenského duchovného nenahrádza ani neovplyvňuje národný reťazec velenia každého zúčastneného vojenského duchovného.

D. Kompetencie pre spoluprácu vojenských duchovných

10. Vzhľadom na to, že vojenský duchovní musia zohľadňovať svoje národné požiadavky a štruktúry, je potrebný súčinnosťný prístup.

11. Spolupráca v operácii/cvičení medzinárodných síl si vyžaduje:

- a. rešpektovanie národných tradícií a pravidiel,
- b. uvedomenie si a rešpektovanie rozdielov medzi jednotlivými denomináciami,
- c. ochotu zúčastniť sa na konzultačnom procese,
- d. záväzok dosiahnuť konsenzus, ak je to možné,
- e. pripravenosť poskytovať vzájomnú podporu.